

Το λιοντάρι και η γάτα

Σάββατο, 30 Μαΐου 2015

Χρειάζεται πιο δυναμικό και προνοητικό κράτος, που θα συνεπικουρεί τον ιδιωτικό τομέα στα βρεφικά του βήματα και θα τολμά εκεί που δεν τολμά κανείς; Σίγουρα ναι.

Από την έντυπη έκδοση

Του Βασίλη Κωστούλα

vkost@naftemporiki.gr

Όλοι γνωρίζουν το iPhone ως το επιστέγασμα μιας μεγαλοφυούς ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Πράττουν σωστά. Οφείλουν όμως επίσης να γνωρίζουν ότι η [Apple](#) έλαβε από το αμερικανικό κράτος ενίσχυση ύψους 500 χιλιάδων δολαρίων για τα πρώτα βήματα της ομάδας του Steve Jobs.

Η κρατική υποστήριξη σε αρχικό στάδιο καταγράφεται και στην περίπτωση της αδιαμφισβήτητης ιδιοφυΐας των Larry Page και Sergey Brin που οδήγησε στο επίτευγμα της [Google](#), όπως και σε μια σειρά επιτυχημένων εγχειρημάτων στα πεδία της βιοτεχνολογικής και της φαρμακευτικής ανάπτυξης.

Η εντύπωση ότι πίσω από τη Silicon Valley των [ΗΠΑ](#) κρύβονται τα Venture Capitals είναι ορθή αλλά ελλιπής, καθώς τα πρώτα βήματα των δυναμικών επιχειρηματιών ενίσχυσε η δημόσια χρηματοδότηση.

Χρειάζεται λοιπόν περισσότερο κράτος με υψηλότερες δημόσιες δαπάνες; Όχι.

Χρειάζεται πιο δυναμικό και προνοητικό κράτος, που θα συνεπικουρεί τον ιδιωτικό τομέα στα βρεφικά του βήματα και θα τολμά εκεί που δεν τολμά κανείς; Σίγουρα ναι.

Στις ΗΠΑ, προγράμματα όπως το SBIR, το οποίο δημιουργήθηκε επί Ρίγκαν και ενδυναμώθηκε επί Κλίντον, το STTR ή το SBICs αναλαμβάνουν τον ρόλο της άμεσης ενίσχυσης της έρευνας και δραστηριότητας καινοτόμων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Στο Ισραήλ συναντά κανείς επενδυτικά προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα κατά 50% από το κράτος και κατά 50% από τον ιδιωτικό τομέα.

Η κυβέρνηση της χώρας συμμετέχει ενεργά και τελικά εποικοδομητικά στο ρίσκο μιας επενδυτικής πρωτοβουλίας. Δανείζει μια επιχείρηση. Αν εκείνη τα καταφέρει, θα αποπληρώσει το δάνειο με επιτόκιο 3%. Αν δεν τα καταφέρει, δεν θα αποπληρώσει το δάνειο. Βασικό συστατικό ενός αναπτυξιακού μοντέλου που αποκλιμάκωσε το ισραηλινό χρέος από 160% του ΑΕΠ στην περιοχή του 65% του ΑΕΠ.

Η [Γερμανία](#) δεν αναπτύχθηκε απλώς και μόνο μέσα από τις μεταρρυθμίσεις του Γκέρχαρντ Σρέντερ στην αγορά εργασίας, αλλά και μέσα από προωθητικές διαδικασίες σύνδεσης της εκπαίδευσης με τη βιομηχανία, όπως τα 67 ινστιτούτα του

οργανισμού Fraunhofer και βεβαίως τα προγράμματα της επενδυτικής τράπεζας KfW. Το ζήτημα δεν είναι ο όγκος, αλλά η ποιότητα και η στρατηγική κατεύθυνση των δημόσιων επενδύσεων.

Με γνώμονα τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, οφείλουν να στοχεύουν στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες, την έρευνα, τις υποδομές, την καινοτομία. Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι οι χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση είναι εκείνες που επένδυσαν λιγότερο στον τομέα του Research & Development.

Όπως εύστοχα επισημαίνει ο καθηγητής του ΕΜΠ Γιάννης Καλογήρου, επικαλούμενος την αντίστοιχη έμπνευση της Ιταλίδας οικονομολόγου Mariana Mazzucato, στην εισαγωγή της ελληνικής έκδοσης του βιβλίου «Το επιχειρηματικό κράτος», ο ιδιωτικός τομέας δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν ένα λιοντάρι στο κλουβί που χρειάζεται να απελευθερωθεί μέσω της απομάκρυνσης των εμποδίων που το κρατούν δέσμιο, όπως οι φορολογικοί συντελεστές και η γραφειοκρατία, αλλά σαν ένα κατοικίδιο ζώο, σαν μια γάτα, που θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να μετατραπεί σε λιοντάρι.

Mariana Mazzucato

Το επιχειρηματικό κράτος.

Ανατρέποντας μύθους

Μετάφραση Πέτρος Παπαζαχαρίου.

Επιμέλεια Γιάννης Καλογήρου.

Εκδόσεις Κριτική,

σελ. 512, τιμή 25 ευρώ